

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 6.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 10 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilicne priplate, biti će povraćena. — Dneplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Disma i novce treba šaljati „Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru“.

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

CAREVINSKO VIJEĆE. ZASTUPNIČKA KUĆA.

BEČ, 17. Zastupnička je Kuća započela drugo čitanje privremenog predračuna.

Ministar financija barun Wimmer ističe važnost privremenog predračuna, koji sadržava i ovlaštenje na uzimanje kreditnog zajma od devet milijardâ. Ministar najavljuje sedmi ratni zajam, te kaže, da su ratni zajmovi najzgodnije sredstvo, da se iscrpi pretek banknota. Ko potpiše ratni zajam, taj pomaže da se ograniči kolanje banknota. Sto setica u odboru predloženog odredjenja, da se isključi izdavanje rente bez amortizacije, ministar izjavljuje, da nije zgodno ograničavati vrst zajma, koja se ima da izabere, ma da on i ne namjerava za naredni ratni zajam priključiti na potpisivanje rentu bez amortizacije. Prijedlog primljen u odboru da se ovlasti izdavanje od 100 milijuna, da se poboljšaju prilike državnih namještenika, doista je suviše, jer financijski zakon sadrži već 500 milijuna za ratni dodatak državnim namještenicima, od koje svote otpada 240 milijuna za ratni dodatak namještenicima na državnim željeznicama. Ministar priznaje, da je nevolja u namještenika na državnim željeznicama kao u državnih namještenika vrlo velika. Vlada uvažava teške prilike državnih namještenika, pa je spremna i dalje poboljšati. Ministar ne bi bio iz načela protiv prijedlogu, da se odobri 50 postotno povisšenje dodatka radi skupocje počevši od 1. januara 1918 sa predumijvanjem jedne ise kao predjama za ovu godinu. Da se namiri deficit nijesu dovoljne porezne mjere, što su dosad na snazi; nužno je, da se latino neizravnih poreza. Na koncu ministar izražuje želju, da vlada i parlament skupno rade.

Okuniewski izjavljuje, da će Rusini glasovati protiv privremenog predračuna, jer da vlada predaje Ukrajinu na milost Poljacima.

Grof Barbo ustaje protiv traženja Slovenaca, te ih podsjeća na sudbinu njihovih suplemenjaka u kraljevini Italiji.

Ministar za zemaljsku obranu podmaršal Czapp odgovara na upit o rezervatnoj naredbi ratnog ministarstva da se momčad njemačke narodnosti ne doznače stanovitim četama, koje su odregnene za vojsku na Soči. Ministar je obrazložio tu naredbu nuždom, da se mjere od opreznosti, prihvaćene radi skorašnje katastrofalne eksplozije u Steinfeldu, upotpune, te da tamo treba upotrebljavati kao straže momčad njemačke narodnosti, jer da ove treba da se može razumijevati njemačko pučanstvo u okolici Steinfelda. Ministar odlučno pobija tvrdnju, da se čete njemačke ili magjarske narodnosti štete na trošak drugih plemena u Monarhiji. Ova tvrdnja nije nimalo opravdana. U krvavim gubicima za ovaj rata pučanstvo njemačke narodnosti naše domovine ne stoji nigdje na zadnjem mjestu. Naročito na Soči čete se njemačke i magjarske narodnosti bore kao i čete drugih narodnosti. Uzrok lijepim uspjesima, što ih naše slavne čete na svim frontama postizavaju, osobito onim uspjesima što ih sve jednako imaju u upornom hrvanju na Soči, ima se tražiti jedino u plo-

GRETCHEN I FAUST u Goethe-ovoj tragediji „Faust“.

Prof. W. bar. Ljubibratić.

Ima umotvora, koji svoju vrijednost nikađa ne gube, koji se čitaju uvijek onim istim interesom, onom istom naslađom, kao kad su prvi put izašli na svijetlo. Među takove umotvore ubrajamo Goethe-ov Faust, oko kojeg je pisac radio skoro sve do svoje smrti. I, ako je Horac, dovršivši svoje ode, mogao uskliknuti, da je tim pjesmama podignuo sebi spomenik trajniji od mjedi, viši nego egipatske piramide, mogao je i Goethe punim pravom isto reći, napisavši posljednji stih ove uzvišene tragedije.

Faust se sastoji iz dva dijela. Glavna su lica prvoga dijela Faust i Gretchen, koja gine žrtvom svoje silne ljubavi. Mi ćemo iznijeti ovu epizodu, koja je uvijek i u svako doba znala ganuti svačije srce.

Gretchen izlazi iz crkve. Njena pojava, ljepota, nevinost, pobudi toliku strast u Faustovu srcu, da joj odmah tu pred crkvom ponudi ruku i prstiju. Skromna i čestita Gretchen, zapanjena ovim neobičnim ponašanjem čovjeka, kojega je za prvi put vidjela, odbija tako odriješito njegovu ponudu, da se Faust sam snebiva. Ali to još nije podjaruje njegovu strast, tako da surovo i prostački nalaze Mefistofelesu, te na to pridolazi, da mu pribavi tu djevojku. Mefistofeles hoće da podrži Fausta, i stoga na njegove silovite riječi sasvim mirno i hladno odgovara:

Kod takve snaga moja prestaje.

Ove riječi polučise žugjenu svrhu. Faustova strast

* Goetov Faust, prvi deo, preveo M. Sabić, 1885.

donosnom skupnom djelovanju sviju i u najsavjesnijem ispunjavanju dužnosti svakog pojedinog od naših junaka, makar kojoj narodnosti pripadao. Ministar konstatuje, da kod naše vojne uprave ne misli se ni na koje nacionalno pretpostavljanje, te moli Kuću da se mahne bilo kojeg pretresanja o manjem ili većem učestvovanju u ratu. U ovoj teškoj borbi za naše postojanje svakome je dužnost, da dade sve što može.

Na nastavljenju raspravi o hitnom upitu upogled opskrbljivanja austrijskog tržišta ugarskom svinjetinom i svinjskim salom

Zast. Dulibić kaže, da pod sadašnjim prilikama prehranjivanja najviše trpe Istrija i Dalmacija; narod gladuje osobito poradi ovogodišnje suše. Govornik se tuži na klanje žandarmerije, koja stavlja na mulke dalmatinsko pučanstvo ako samo sebi pribavi kakve hrane i u malim količinama.

Za nastavljeno rasprave o privremenom predračunu nekoliko je govornika naglasilo nuždu, da se izdašnije poboljšaju prilike državnih namještenika, i tražilo da se prihvate mjere u korist gospodarstva i obrtničkog stališa.

Schöpfer, kršč. socijalac, pita, da se prikaže osnova o novom zakonu za vojničke invalide.

Seliger, socijal. demokr., kritizuje politiku vlade u pitanju opskrbljivanja, pod kojom poglavito radnici teško trpe, te kaže, da će socijalni demokrate glasovati protiv privremenog predračuna.

Njemački agrarac Luksch pobija češke državno-pravne planove, tužeći se što vlada ne postupa sa većom energijom protiv terorizma koji na nju vrše.

Strasky, cel. napred., kritizuje Czerninov govor o miru, te kaže da taj govor sadrži uprav samo dva prava uvjeta za mir: odreka na teritorijalno uvećanje, odreka na odštetu. U tome se narodi monarhije s njim slažu. Ali je Czernin treći uvjet zaboravio isticati: odreku na tugje gospodarstvo. Ovome se protivio Czernin odevizivje jedino ustrojenjem samostalne kraljevine Poljske. Ali češko i jugoslavensko pitanje imaju u Austriji jednaku važnost za postojanje monarhije kao poljsko pitanje.

Kraft, njemačke pučke stranke proporuča da se još za rata uvede čedan, oprezan namet na imovinu.

Knirsch, njemačke radničke stranke, kaže da će glasovati za privremeni predračun, da tim potkaže pouzdanje u našu vojsku, kojoj šaljemo našu zahvalnost i pozdrave.

Naredna sjednica sutra.

Plenarna skupština poljskog kluba.

BEČ, 17. Na današnjoj plenarnoj skupštini poljskog kluba zast. je Witos predložio, da se Vladi ne glasuje predračun, jer da obećanja vlade nijesu nikakvo jamstvo, da će se poljski prohtjevi ispuniti. Prijedlog bi odbijen sa 28 protiv 20 glasova, poslije jedne stanke, za koje je pročelnosti poljskog kluba vijećalo sa ministrom predsjednikom, koji je naglasivao nuždu da se odobri šestomjesečni predračun. Pregovori s vladom nastaviće se u petak. Došlo se sjednica iznova otvorila, odlučeno je, da se u iznovičnoj plenarnoj skupštini poljskog kluba, koja će se držati 23 oktobra, vijeća trajanju privremenog predračuna.

već ne poznaje mjere, te on u jarosti prijeti da će prekinuti ugovor sklopljen s vragom:

Ako čedo ovo neću moći
Obljubiti još ove skore noći.

Mefistofeles traži, da mu dađe malo vremena, da predbije djevojku, a Faust, razdragan od požude, opaza da ništa nije lakše nego zamamiti tako nevinu čedo; ali na drugu opasku vruga, da je uzivanje ugodnije, kad se prije pokuša avalnim sredstvom rasplati strast, odgovara, da mu toga ne treba, jer već silno žudi djevojku. Nego najednom nastaje osobita promjena u Faustovoj duši; njegova se požuda utišava i prolazi u čuvstveno težnue za djevojkom. Ta se promjena najbolje očituje, kad Faust moli i zaklinje Mefistofelesa da mu što god nabavi od te djevojke i da se pobrine za kakav lijep dar. Mefistofeles, da se potkaže uslužnim, obećaje Faustu više nego on želi: ne samo da će mu pribaviti lijep dar, nego da će ga još istog časa dovesti u djevočinu sobicu.

I ako je Gretchen ponosito i ozbiljno odbila Faustovu ponudu, da je prati kući, ipak je cijela pojava toga njoj nepoznatoga čovjeka čudno djelovala na njeno srce: onaj kratki prizor pred crkvom ostao joj je duboko usagjen u pameti. Dok zavija i zadijeva svoje vilice, te se sprema da pogje u susjede Marte, nekako plaho i bojazljivo priznaje, da bi rado ma što dala, samo da znađe, ko je bio onaj gospodin.

Faust se nalazi sam u Gretchenovoj sobici. Čudno čuvstvo osvaja njegovo uzrujano srce. On se pred nekoliko trenutaka rugao najsveljim osjećajima čovječje duše, a sada je sretan, što se nalazi u ovoj prostoj sobici, gdje vlada uzoran red, mir, zadovoljstvo, te nehotice uzdiše:

Doplate svećenstvu radi skupocje.

BEČ, 18. Na dogovoru pročelnitva krščanske socijalne stranke sa ministrom predsjednikom, ovaj je obećao, da će se koncem oktobra ili početkom novembra, a sa retroaktivnom moći od 1. jula, staviti u tok svećenstvu doplate radi skupocje, i navjestio je, da će se čim prije prikazati vladina osnova o reformi kongruje.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Nijemci na otoku Jezelju (Oesel).

BERLIN, 17. Wolff-Bureau javlja: Veliki glavni stan, 17. oktobra 1917.

Istočno bojište:

Jučer naše su čete savladale neprijateljske snage, koje su se još opirale na poluotoku Svorbe, Tim je otok Oesel sav u našim rukama. Plijen se množi; jučer se iznijelo preko 1100 zarobljenika. Naše su pomorske snage imale okršaja na sjeveru od otoka Oesela i u Riškom zalivu sa ruskim razbijačima i topnjačama; okršaji su po nas povoljno protekli. Neprijateljske su lagje bile prinuđene da krenu natrag, a da mi nijesmo imali gubitaka. Mornarični zrakoplovi osuli su bombama Pernau, gdje su veliki požari buknuili.

BERLIN, 18. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 18. oktobra 1917.

Istočno bojište:

Tri pregledanju plijena odnesena na Oeselu ispalo je 10.000 zarobljenika dviju ruskih divizija — na Moon umaklo je samo nekoliko stotina ljudi — 50 topova, među tima nekoliko čitavih teških baterija, nekoliko poljskih baterija, mnogo oružja i drugog materijala. Dijelovi naših pomorskih snaga prodrijaše kroz miska polja Riškog zaliva do južnog izlaska velikog Moon-Sundskog prodora; kamo se nekih 20 ruskih ratnih lagja povukoše poslije kratkog okršaja. Ruske baterije kod Woa na Moonu i kod Werdera na Eilandskoj obali bjehu usutkane. Drugi dijelovi naše flote nalaze se u istočnom dijelu Kassarviečke i zatvaraju prolaz put zapada.

Prvi general kvartirmajstor, Ludendorff.

Ostali izvještaji austr. ugarskog i njemačkog glavnog stana od 17. i 18. oktobra nalaze se u „Objavitelju Dalmatinskomu“.

Rat na moru. Njemačke lagje uništile 12 engleskih lagja.

BERLIN, 18. Wolff Bureau. Dan 17 oktobra naše lake pomorske snage napale su u sjevernom dijelu Sjevernoga Mora, u blokovanom području, kod Sletlonskih otoka, pratilačku povorku, koja je došla iz Norveške u Englesku, a sastojala se od 13 brodova, između kojih, kao zaštita, dva moderna engleska razbijača 929 i 931. Svi brodovi pratilačke povorke kaogod i zaštitni brodovi i ona razbijača bjehu uništeni, osim jednog pratilačkog

Oh, bogata je ta siročica!
I blažena je ova tamićica!

Ova veđrina i milota, te u sobi vlada, čuvstvo nevinosti one duše, koju je htio učiniti svojom žrtvom sasvim preokrete njegovo srce, i on se zastidlo same pomisli, što ga je amo dovelo, radi čega je amo došao. On, koji je držao plijen već gotov u rukama, priznaje sada, da bi se silno pokajao, da bi pred djevojku na koljena pao, kad bi iznenada stupila u sobu.

Faust se baš sprema da se odaleči nakanom da ne prekorači nikad više praga toga svetišta, kad se pojavljuje Mefistofeles, noseći glas, da je Gretchen već na povratku, te da stoga treba ostaviti to mjesto. Faust ga jeđva sluša, a na to mu vrag, predviggajući uspjeh svojih riječi, pokazuje dar, te ga je donio za Gretchen. Faust se koleba, ljuta mu se borba pojavlja u duši između strasti i čvrste odluke da ne poruši sreću one neđudne djevojke. Vrag stavlja megjutim u ormar kutiju sa darovima, te rugajući se Faustu rad finih mu misli, kad bi inače mogao da zadovolji svojoj požudi, silom ga vuče dalje, ne želeći nikako da ih Gretchen zateče u sobici.

I jeđva se oni odalečili, već stupa unutra Gretchen. Nekakav strah, nepojmljiva neka bojazan obuzimlje njenu dušu, kao da naslućuje nešto strašno. Da rastjera taj strah, da razvedri svoju dušu i umiri svoje srce, pjeva; dok se svlači, poznatu narodnu pjesmu:

Kralju Tulskom vjera čista
Do groba je sveta bila;
Draga mu je na samrti
Zlatan pehar poklonila.

u kojoj se očituje sila i moć svoje ljubavi, te traje i preko groba. Otvori ormar da spremi odijelo, i

parobroda. Naše su se pomorske snage povratile bez gubitaka i bez šteta.

Operacije naših pomorskih snaga kod Oesela napreduju po planu.

Poostreni podmornički rat.

BERLIN, 17. Wolff Bureau. Novi uspjesi podmornica: Podmornica U 39, sa svojim zapovjednikom kapetanom poručnikom Forstmannom, koji se u tri ratne godine odlično iskušao, potopila je pred Gibraltarskim tjesnacem pet dragocjenih parobroda sa preko 30.000 nečistih tona. Lagje koje su za tri dana bile potopljene, vozile su svega 31.500 tona uglja, od kojih preko 26.000 za zimsku potrebu Italije.

Metež u Rusiji.

Naredi u Besarabiji.

LONDON, 18. „Times“ javlja iz Odesse: U Besarabiji buknuše ozbiljni nemiri. U seoskim kotarima bilo je nekoliko pogroma; u raznim gradovima došlo je do teških pobuna radi nestašice hrane.

Zabrinutost u Rusiji zbog zapremanja Oesela.

BERN, 17. „Journal“ javlja iz Petrograda: Vijest o zapremanju otoka Oesela pobudila je veliku zabrinutost. Generalni štab i ministarstva preduzimlju mjere da se predusretne ofenzivi protiv Petrograda. Drži se, da je situacija doista ozbiljna, ali da još nije očajna, budući da Petrograd još nije neposredno ugrožavan. Silno mnoštvo osoba traži na stanicama vozne karte za srednju Rusiju, najerniji se glasovi pronose, kao na primjer da su sva zvanična mjesta u glavnom gradu napuštena.

Osvojenje riškog zatona.

Nijemci na otoku Oeselu.

BERLIN, 17. na večer. Došlo su se usutkale teške baterije na južnom rtu Oesela, naše su pomorske snage prodrle u Riški zaliv. One su dana 17 o. m. nastavljale napredovanje prema istoku, te sada vladaju onim morskim područjem do Nevskog prodora.

Drigodom osvojenja riškog zaliva piše „N. Wien. Tagblatt“ 14. o. mj.: Iznenađeno kao obično, njemačka je strategija i taktika na istočnoj fronti zadala udarac izvanredne sages i dolekošeznosti. Dok se pomorska vlast Engleske očajno napreže, u Flandriji, da se domogne malenog dijela već razrovanog područja, zaposjele su njemačke vojne sile u zajednici s mornaricom najvažnije ruske otoke istočnoga mora: Oesel i Dagö, te su tako upotpunile djelo, koje se je počelo prošloga mjeseca osvojenjem Rige i Ustj-Dvinska, te obalnog područja na doljnoj Dvini.

Otok Oesel leži pred ulazom u morski zaton kod Rige, te ga dijeli 36 klm. široko morsko tijesno od Kuronske, a Sölasund od otoka Dagö.

nagje skrinjicu u ormaru. Zapanji se, ali se odmah i umiri, ne sluteći ništa zlo. Ali nije dosta jaka da odoli svojoj radoznalosti, otvara kutiju i, videći vrlo krasne i sjajne darove, dubok uzdah prodire joj iz grudi. Budući sama u svojoj sobi, hoće da postavi na se taj ures, da vidi kako će izgledati tako urešena. Sjaj ureda, blistanje dragulja sasvim je smetoke. Sretinim nazivlje one gospođice, te mogu nositi takove nakite, jer na taj način lako budu draže nego i najljepše građanske djevojke, koje resi samo vlastita ljepota. Sretna bi bila, kad bi mogla imati takav nakit! Ove misli nijesu nego izraz njenog srca željna ljubavi; dokazom su takogjer i njene nevinosti, jer ne poznaje vlastite čare, silu svoje ljepote.

Izvan građa hoda Faust zamišljen gore-dole. Mefistofeles dolazi, te mu pripovijeda, kako je Gretchen pokazala majci kutiju s bisermem, a ova nagagjajući da sve nije u ređu, poklonila ures crkvi. Fausta rastuži vijest, da je Gretchen plakala nad gubitkom kutije, te zahtijeva od vruga, da mu za milu djevojku pribavi još sjajniji dar. Požuda opef zavlada cijelom njegovom dušom, što i očituje u onoj hitnji i žurbi, kojom počiće vruga, da mu što prije omogući sastanak sa Gretchenom.

Mefistofeles se zaista i pobrinuo za krasnije i sjajnije darove, te je opef spravio kutiju u ormar. Gretchen, našavši ovaj drugi dar, čuti da je osobito laska, te, da ne bi pošao putem prvoga, zamoli za savjet svoju susjednu Martu Schwertleine. Marta je prosta žena, bez svakog moralnog ideala, jedino zabavljena mišlju da zadovolji svojim tjelesnim potrebama a pri tome joj je svako sredstvo dobro i dopušteno. Da se je Gretchen povjerila toj moralno propaloj ženi, u prvom je ređu kriva sama njena majka, koja, zabranivši joj svaku vezu sa vanjskim

Dovršina otoka iznosi 2618 kv. kilom., te pripada pokrajini Livlanskoj; stanovnika imade 80.000. Glavni je grad otoka Arensburg na jugo-istočnoj obali. Otok Dagö koji leži više na sjeveru ima 960 kv. kilom. i 20.000 stanovnika s glavnim gradom Kertell-om na sjevero-istočnoj obali. Zaposjednicima tih otoka poselili su Nijemci apsolutni gospodari riziškoga zatona, koji je dragocjeno uporište istočnomorske mornarice naših saveznika. Budući da Dagö leži na izlasku iz Finskoga zaliva, znači to sada, da su Petrograd i Kronstadt s morske strane posve odsječeni i da se Baltijska ruska mornarica za daljnji tijek rata nalazi bez izgleda u finskoj zamci.

Dasuprot otoku Dagö, nalazi se na istočnoj obali na prudu, 3 km. širokom, luka i grad Hapsal. Rusko vojno vodstvo boji se akcije njemačkoga brodovlja protiv toga grada. Budući da se Rusi boje navale iza legija u Livlandiji, odlučili su poslije pada Rige i Ustj-Dvinska, da povuku na do liniju Aai pomaknuto sjeverno krilo još za 80—100 km. dalje u unutrašnjost Livlandije, od prilike do grada Wenden-Walk. Značajno je za novi položaj na istočnoj fronti, da je otok Dagö od sjevero-njemačkoga grada Memela udaljen gotovo isto tako, koliko od Petrograda.

Izvjestaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 18. Vojni izvještaj, 17. oktobra. Ni na kojoj fronti osobitih događaja.

Izvjestaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 17. Generalni štab, 16. oktobra. Maćedonska fronta:

Na više mjesta fronte živahna artiljerijska vatra i živahna letjeljska djelatnost u dolini Vardara i Strume.

Istočno od Vardara po nas povoljna patrole djelatnost, pri čemu se iznijelo zarobljenika.

Fronta u Dobruži:

Kod Tulcee i Isaccee slaba borbena djelatnost.

SOFIJA, 18. Generalni štab, 17. oktobra.

S obe strane Drjepsenskog jezera i na zapadu od Vardara žestoka artiljerijska vatra.

U obluku Cerne i na jugo istoku od Doirana neprijateljski izvidnički odjeljci bijahu uzbijeni.

U dolini Strume živahna patrole djelatnost. Njemački letjci oboriše dva neprijateljska letioca.

Na fronti u Dobruži:

Jak neprijateljski izvidnički odjeljak, koji je pokušavao da se u čamcima približi desnoj obali Dunava sjeverno od Perkeša, bi vatrom odbijen.

U engleskoj donjoj kući.

LONDON, 17. Donja se kuća iznova sastala poslije ljetnjih praznika. Bonar Law je najvjesti zakonsku osnovu o obrazovanju zračnog ministarstva; zakonska osnova, koja obezbjeđuje vladi kontrolu vrhu svih izvora petroleja pronađenih u Engleskoj, bi primljena u drugom čitanju.

Aprovizacija pred javnošću.

Šećer.

Megju pitanjima, koja se tiču aprovizacije zemlje, nijedno nije u javnosti i u javnoj štampi uzvitalo toliku prašinu kao pitanje dijeljenja šećera. Što je šećer — iako je za prehranu puka i s teorijskog i s praktičnog gledišta manje važan od mnogih drugih vrsta hrane, n. pr. od hljeba ili mlije — postao u nas tako važnim predmetom, za kojim se svak jagmi i o kome svak raspravlja, to je stoga, što je naša pokrajina vinorodna zemlja, pak se u nas šećer može izvršno unovčiti, pošto se upotrijebi za pravljenje t. zv. maloga ili tankoga vina. Dočimamo naročito s isticanjem ove činjenice, jer je ona glavni, temeljni uzrok zloupotreba, koje su se mogle dogoditi u pitanju dijeljenja šećera. U ovome, kao i u svijem drugim pitanjima aprovizacije, upravu je zemlje predvodila jedina briga, koju ona uopće može imati, a to je briga za dobrobit našega puka; ali ako u ovome pitanju nije sve glatko teklo, neka se prije svih rekriminacija dobro promisli, da je u nas jagma za šećerom takva i tolika, da joj uprava zemlje, pored svih dobrih namjera i pored svih sredstava, kojima raspolaže, nije u svakom slučaju mogla odoljeti, nije, biva, mogla otkriti i prekinuti sve prepedene niti, koje su pojedinci mogli splesti, da bi se na štetu zajednice domogli što veće količine šećera. Šta više, ova općenita jagma za šećerom tako je naglo došla i tako se je razvila do neke vrste «svete gladi šećera», da je upravu zemlje — priznajemo — pravo iznenadila, pak uprava zemlje s prvog početka nije bila spravna, da stane na put neklijem stvarima, koje su se istom kasnije ispoljile. Danas se na ovo pitanje pazi najbudnijim okom; a što se tiče prošlosti, vode se izvidi, pa ko god bude pronađen išta krivim bilo zbog

svijetom, nije ni sanjala, da je susjeda Marta pogibeljnija za nevinost i dobar glas kćeri nego sve druge osobe u mjestu. Nemoralnost Martina izbija već u prvim njenim riječima, gdje se tuži, što je muž zapustio, a opet želi da ima kakav dokaz o njegovoj smrti:

Ko zna, možda je već i umro gdje!
Da imam barem kakve svjedočbe!

Tim što će joj Mefistofeles ispuniti tu žarku želju njenog srca još uvijek mlaganog, postignuće, da će ga Marta, namjerom da upropasti Gretchen, pomagati. Laskajući sretnoj i blaženog djevojci, zna je Marta nagovoriti, da ne govori ništa majci o uredi, jer će imati u njezinoj — Martinu — kući dosta prigode da se nakiti, te da se ukaže svijetu pri kakvoj zgodnoj prilici. I dok se Gretchen koleba, pojavljuje se Mefistofeles, kuša da razdraži Gretchen i da raspali strast u njenu srcu, ne bi li je tako lakše upropastio. Marti pak, koja je shvatila njegovu nakanu i u sebi odlučila da mu bude pri ruci, javlja, da će joj on i jedan njegov drug, koji se baš povratio s puta, donijeti pouzdanih vijesti o smrti joj muža. Taj drug je Faust, koji se s prva opire da krivo svjedoči. Ali razdražen od Mefistofelesovih riječi, da inače ne će moći doći do svoje svrhe, pristaje napokon i na to.

(Slijedi)

neurednog postupanja, bilo zbog zanemarenja svoje dužnosti, biće pozvan na odgovornost i dolično kažnjen.

Megjutim ćemo javnosti protumačiti, koji propisi vrijede za opskrbu zemlje raznim vrstama šećera i kako ih namjesništvo provodi.

1. Šećer za hranu.

Ministarstvom naredbom 4. marta 1916. l. d. z. br. 61, bi obustavljen slobodan promet šećerom; zbog smanjenja proizvodnje i zbog drugih političko-ekonomijskih razloga država postavi pod svoj nadzor nabavljanje i trošenje i ove hrane. Mjere, koje propisuje pomenuta minist. naredba, mogle su u nas biti provedene istom krajem aprila, te je naredba u nas stupila u krepost istom 1. maja 1916. Ko se bavi trgovinom šećera bilo na veliko, bilo na malo, može otad nabaviti šećera jedino na temelju t. zv. nabavnih listova, izdanih od nadležnoga kot. poglavarstva; a trošioći ne mogu doći do šećera nego na temelju t. zv. iskaznica za šećer, kojima je bilo ograničeno trošenje, jer po njima svaka osoba ne može da kupi ni troši nego izvjesnu količinu šećera u mjesec dana. Ta je količina početka bila 1¼ kg. za gragijane, a 1 kg. za seoski puk; izatjem je brzo bila smanjena na 1 kg. za gragijane, a na ¾ kg. za seoski puk. 1 kot. poglavarstva izdavaju nabavne listove od mjeseca do mjeseca. Neko početka nije se tačno znalo, koliko svaki kotar može da troši šećera, pak je kot. poglavarstvom bilo naloženo, da za prvi mjesec uzmu za podlogu količine, za koje im trgovci na temelju svojih poslovnih isprava (faktura, knjigā) dokažu, da su ih u zadnje doba raspačavali kroz mjesec dana. Pošto trgovci, pogotovo, seoski, nijesu svoje navode mogli potkrijepiti redno vojenim ispravama, nije naravno ni poglavarstvom bilo moguće da za prvi mjesec ustanove jednu tačnu podlogu. Za naredne pak mjesec bilo je poglavarstvima naređeno, da trgovcima na malo izdavaju nabavne listove na temelju odrezaka od iskaznica za šećer, koje su ovi trgovci skupili kroz minuli mjesec, a koje bi poglavarstva morala potanko ispitati i zbrojiti; dok je za trgovce na veliko bilo prosto odregjeno, da im se nabavni listovi izdavaju na temelju nabavnih listova, koje su kroz minuli mjesec kod njih ostavili trgovci na malo.

Zbog slabog ispitivanja odrezaka od iskaznica ili zbog bilo koga razloga moguće je da su kot. poglavarstva, osobito u nekijem kotarima, izdavala početka nabavne listove za nešto veće količine, no što je odgovaralo potrebi kotara na temelju odnose minist. naredbe; namjesništvo pak nije ova mogućnost početka pala u oči, jer iako je trošenje šećera već bilo ograničeno, još u državi ne bijaše zavlada današnja nestašica ove robe, a što je glavno, još se ne bijaše pojavila ona jagma za šećerom za pravljenje maloga vina; ali ako se dokaže, da se izdavanje pojedinih nabavnih listova preko potrebe nije dešavalo u dobroj vjeri i za opću korist puka, već da se pomogne pojedincima u njihovim unosnim privatnim špekulacijama, namjesništvo neće propustiti, da strogo kazni odgovorne organe.

(Nastavit će se).

DALMATINSKE VIJESTI

Ratna odlikovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo podijeliti kap. Nikoli Petrićeviću, prekobrojnom u polj. lov. bat. br. 23, dođijeljenom generalnom štabu, red željezne krune trećeg razreda s ratnom dekoracijom i mačevima, u priznanje hrabra držanja i izvršnog službovanja pred neprijateljem.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo previšnjim rješenjem od 28 augusta o. g. podijeliti u priznanje izvršna službovanja pred neprijateljem: zlatni krst za zasluge s krunom na vrpc kolajne za hrabrost kapetanu duge plovitbe Nikoli Krinzu, a zlatni krst za zasluge na vrpc kolajne za hrabrost mašinisti Jostpu Degrassi.

Imenovanja.

Ministar trgovine imenovao je konceptnog vježbenika kod Pomorske Vlade Dr. Josipa Millina perovogjom kod ove vlasti.

Namjesnik dalmatinski imenovao je namjesništvenog konceptnog vježbenika Ivana Kustića namjesništvenim konceptom.

† Biskup fr. Jordan Zaninović.

Hvar, 20. Jutros u sedam sati umro je diocezanski biskup fra Jordan Zaninović. Dan sprovođa blagopokojnika nije još utanačen. Po svoj prilici u ponedjeljak 22. tekućega. Smrt opće ljubljenog pastira izazvala svestrano bolno saučeuće i zavila u crnini cijeli kotar.

Dioba sladora za poboljšanje ovogodišnjeg vinskog proizvoda.

Ministarstvo poljodjelstva doznačilo je za gornju svrhu ukupno 18 vagona šećera za Dalmaciju. Od ove količine otpremljeno je za područje konobarskog nadzornika u Zadru, biva za političke kotare Zadar, Benkovac, Knin i Šibenik 600 q. enološkog sladora.

Na temelju molbenica prikazanih od pojedinih vinogradara bilo je doznačeno:

Kotarskom poglavarstvu Zadar,	222 50 q
" Benkovac,	75 — q
" Knin,	197 50 q
" Šibenik,	78 — q

Skupa 573 q

Prama tome ostaje još raspoloživih 27 q.

Za opskrbljivanje naroda u Dalmaciji,

stigle su od 1 do 15 oktobra podružnici žitnoga zavoda na Rijeci ove zalije:

227 vagona krušne hrane, izmegju kojih 16 vagona stupanoga ječma.

69 vagona krumpira.

Kroz isto razdoblje bilo je otpremljeno u Dalmaciju:

182 vagona krušne hrane, izmegju kojih 20 vagona stupanoga ječma.

53 vagona krumpira.

Stanje skladišta na Rijeci bilo je na 15 listopada ovo:

a) 150 vagona krušne hrane izmegju kojih 1622 vreće stupanoga ječma.

b) 16 vagona krumpira.

Stalni odbor pokraj. gospodarskog vijeća imao je u Spljetu na 18. o. m. sjednicu pod predsjedanjem svog predsjednika kneza Borelli; od strane vladine prisustvovao je namjesništveni savjetnik pl. Szilvas.

Svečano preotvorenje kotorske gimnazije.

Pišu nam iz Kotora, 6 oktobra. Dne 4 o. m. svečano se je preotvorila c. k. velika gimnazija u Kotoru. Iza službe božje skupiše se profesori i učenici u okićenoj velikoj dvorani gimnazijalne zgrade, koju je resila slika Njegova Veličanstva ovienčana zastavama i lovor-vijencem. Zavod počastiše svojim prisustvom presvijetli biskup Uccellini sa kanonikom Don Antonom Miloševićem, g. stavrofor protopop Vasiljević, c. k. kotarski povjerenik Stefančić, c. k. predsjednik okružnog sudišta Foretić i općinski upravitelj L. Millin, pak c. i. kr. vojnički zapovjednik, pukovnik Jesser, c. i. kr. zapovjednik etapne stanice, satnik Kovács i c. i. kr. natporučnik, c. k. upravitelj realne gimnazije u Dubrovniku, Lazzari. Brzobjavno je zaželio školi najbolji uspjeh Nj. Pr. g. Feldzeugmeister pl. Rollinger, obćao ovom ođojinom zavodu svaku potporu i najsrdniji interes vojničke vlasti, te izrazio sklonost upravi i učiteljskom zboru, a mladež srdačno pozdravio; tako isto je i presvijetli gosp. dvorski savjetnik i trgjavni povjerenik pl. Budisavljević punim srcem zaželio svaku sreću i napredak ovom hramu javne prosvjete.

Upravitelj prof. Mayer izrekao je vatreni govor, u kojemu se je obazreo na silne događaje, u kojima živimo, a koji su pomeli i rad gimnaziji u ove tri godine; namizao glavne momente ovog rata, kojemu nema premlca u povijesti; istakao uspjeh naše vojske sve do neđavnog pročišćenja istočne Galicije i Bukovine, te slavnu obranu našeg Trsta, a neiskrenosti entente stavio je usuprot miroljubivost našega Cesara i Kralja. Sjetio se zatim velikog mučraca na habsburškom prijestolu, Cesara Frana Josipa, koji je našu monarhiju tako osnažio, da se neprijatelji razočarahu, kad viđeše divnu slogu njezinih naroda pri obrani carstva. Prešavši na nastup Cesara Karla na prijesto, istakao je, kako se je pokazao dobrim ocem svim narodiima monarkije, napose Bokeljima, čiju je hrabrost i požrtvornost tu neđavno izričito pohvalio, te im preotvorio gimnaziju i nautičku školu. Da je ovo preotvorenje bilo moguće, imamo zahvaliti našoj hrabroj vojsci, koja je osvojila tobože neosvojivi Lovćen, te se pod zaštitom dvoglavog austrijskog orla na ovom jadranskom Gibraltaru čitimo sada sigurni kao usred monarhije. Do Bokelja je sađa, da brojnim pohaganjem dokažu potrebu ove gimnazije. Ona će biti i nadalje rasađnikom one iste podaničke ljubavi, koju su mnogi bivši učenici dokazali na bojnim poljanama, a i zapečatili svojom krvlju. Upravitelj je završio svoj govor trokratnim živio Njegovu Veličanstvu, kojemu se svi oduševljeno pridružiše.

Pjevački zbor mjesne pučke škole, koji je doveo njezin upravitelj g. Žezelić, zapjeva zatim prvu kificu carevke, koju svi stojičke slušahu. Zatim zaoriše ga strane učenika spontano mnogobrojni poklici: Živila Austrija! Živila naša hrabra vojska! Živio general Borojević! itd. Usred općeg oduševljenja pročita upravitelj ovaj brzobjav, koji je upravo visokom predsjedništvu dalmatinskog namjesništva:

«Učiteljski zbor i učenici kotorske gimnazije obuzeti patriotskim oduševljenjem prigodom svečanog preotvora zavoda mole to vis. predsjedništvu, da podastre pred previšnji prijesto izraz njihove nepokolebive vjernosti i ođanosti prama uzvišenoj i posvećenoj osobi Njegova Veličanstva i prama cijelom prejasnom habsburškom ođmu, čuvisvo duboke harnosti na preotvoru ove gimnazije sa smjernom molbom, da na vječnu uspomenu ove carske milosti gimnazija smije u naslovu nositi previšnje ime svog carskog preporoditelja.»

Burni poklici: živjelo Njegovu Veličanstvu! pokazahu, koliko brzobjav odgovara čuvisvima sviju, i kako im iz srca dolazi molba, da se ovaj zavod smije nazvati previšnjim imenom ljubljenog Cesara. Sa zahvalom upraviteljačevom predstavnicima vlasti, što su svojom prisutnošću počastili gimnaziju, završila je ova svečanost, koja je u svakom pogledu uspjela.

Po novom zakonu o vojnim prlipomoćima.

Ovih će dana započeti primjenjivanje novog zakona o vojnim prlipomoćima od 27 jula 1917 l. d. z. br. 313.

Buduć da izdanjem novog platežnog lista svi prijašnji platežni listovi (pogotovo ako ih stranka ima više) odnosno doznake i promjene, postaju bez predmetne stapajući se time u jednu jedinu novu odluku, c. k. će porezni uređ pri prvij isplati na temelju novog platežnog lista zahtijevati i svakako ustegnuti od stranke sve prijašnje plat. listove.

Poštanske vijesti.

Od 1. oktobra 1917. otvoreni je poštanski paketni saobraćaj izmegju Austrije i generalne gubernije Varšave.

Najviša je težina 5 kg., a pristojbina 1 K 40 h (1 K 25 h čista pristojbina i 15 h dođatka). Istu ima da plati pošiljač a povisuje se kod opsežnih paketa (Sp) za 50 %.

Svakom se paketu ima priložiti poštanska pratnica i dva carinska očitovanja sadržine u njemačkom jeziku. Nijesu pripuštena pismena saopćenja na odresku popratnice.

Paketi ne smiju sadržavati predmeta, što ih je zabranjeno uvazati u generalnu guberniju Varšava. Na pošiljaču je, da se propita o zabranama uvoza. Nijesu pripušteni paketi sa oznakom vrijednosti ili pouzjećem, žurni paketi, paketi što se imaju dostaviti naročitim slanikom, popratnice ni carinska frankovna cedulja.

Paketi se ne dostavljaju, već ih primaoci moraju pridžizati na temelju obavjesne karte. Primalac valja da plati pristojbinu izrućenja, koja iznosi 10 pf.

Pristajanjem francuske vlade mogu se slati austro-ugarskim državljanima, koji se nalaze u

Španjolskoj, a nijesu ratni zarobljenici ili internirane osobe pisma i poštanske dopisnice preko Francuske. To isto vrijedi za one pošiljke, što oni šalju.

Takove pošiljke smiju sadržavati samo obiteljskih vijesti, te na adresnoj strani moraju sadržavati jasnu opasku «Familiensendung» ili «Nouvelles de famille». Pisma moraju biti sastavljena, što moguće kraće. Pošiljke valja uputiti preko Švajcarske.

Pastirsko pismo dubrovačkoga biskupa.

Presv. je biskup dr. Josip Marčelić završio ove godine po šesti put svoje pastirske pohode po dubrovačkoj biskupiji, pa je tom prigodom upravio vič. svećenstvu ođulu poslanicu, u kojoj im zahvaljuje na dosadašnjem radu i trudu i oćinski ih upozoruje i upućuje na dalju revnost u svom uzvišenom zvanju. Poslanica je tiskana u »Listu dubrovačkoga biskupija».

Na rastanku s župnikom.

Pišu nam iz Podgore 5 o. m. Dne 28 proš. mjeseca ođijelio se od nas vrlj župnik Don Vicko Fulgosi. Otrag godinu i po dana Božja providnost nam ga đala da bude u našem selu pastir duša, i u ovo teško doba u svakom pogledu pri ruci. I zbilja dobri don Vicko uvijek pazi na dobrobit povjerenog mu stada, radio neumorno, te je uz svoju svećeničku službu, vodio i blagajnu, koja se brinula za opskrbu sela.

Puk ga je volio kao oca radi njegovog dobrog srca. Dok mi živo žalimo njegov odlazak, čestitamo župljanima Solina, koji dobivaju takog vrljog pastira.

Pripravni tečaj za učitelje dječjih zabavišta

(dječjih vrtova, t. zv. «Froebelijanskih» škola) u Zadru.

Akcija skrbi za djecu i mladež, koja se je u posljednje doba počela življe provoditi i u Dalmaciji, a koja megju ostalim ide i za tim, da se u našoj pokrajini otvara što više dječjih zabavišta ili dječjih vrtova, uđara u ovome pogledu na zapreku, što je u nas velika nestašica osposobljenih učiteljica za ove skrbne uređbe.

Da ovoj nestašici doškoči, ođlučio je «Zemaljski Ured za ratne udovice i siročad i za skrb oko djece i mladeži», da u Zadru otvori tečaj, u kojemu bi se gospogjice eventualno i gospogje osobito udovice pripravile na ispit osposobljenja za učiteljice dječjih zabavišta (dječjih vrtova).

Tečaj bi se otvorio 1. studenoga o. g., trajao bi cijelu ovu školsku godinu, a polaznice bi onda imale poču u Dubrovniku, da se na tamošnjem ženskom preparandiju kao eksterniste podvrgnu ispitu osposobljenja za učiteljicu dječjih vrtova i da ođbiju državnu svjedodžbu, koja bi im đala pravo, da budu namješteno kao učiteljice na javnim (a i privatnim) dječjim vrtovima.

Poučavalo bi se dorođodne 1 katkađa i 2 sata, a svako popođone 3 do 4 sata. Praktično obrazovanje sticale bi polaznice hospitiranjem i vježbanjem u ovdašnjim javnim dječjim zabavištima.

Jedan dio troškova za uzdržavanje tečaja morale bi podmiriti polaznice, koje bi plaćale mjesечно oko 30 kr. školarine i pri upisu jedanput samo upisninu od 10 K. Ostale troškove nosio bi pomenuti Zemaljski Ured.

Tečaj bi se otvorio, ako bi se prijavilo dovoljno polaznica, no njihov će broj biti ipak ograničen na 15, a najviše 20.

Uvjeti su za primanje u tečaj:

1. Navršena 17 godina;
 2. tjelesna sposobnost za vršenje učiteljskoga zvanja u dječjim vrtovima;
 3. obrazovanje, koje odgovara približno obrazovanju poslije svršene gragijanske škole;
 4. sluh i glas, pođedan za pjevanje, (ovo će se ustanoviti pokusom kod primanja).
- Prijave za tečaj prima i daje potrebite upute najdalje do 25. o. mjes. svakoga dana od 12 do 1 sat o pođone u svojoj uređovnoj sobi na c. k. pok. škols. vijeću prof. S. Ratković, upravitelj sekcije skrbi za djecu i mladež rečenoga Uređa.

Penrosne bolesti u Dalmaciji.

Prijavljeni slučajevi penrosnih bolesti u sedmici od 30. rujna do 6. listopada 1917.

Bolest	Politički kotar	Općina	Broj	
			oboljelih	umrlih
Boginje	Knin	Dromina	2	1
Difterija	Dubrovnik	Dubrovnik	1	—
"	Hvar	Jelsa	1	—
"	"	Komiža	2	—
"	"	Starigrad	1	—
"	"	Vis	2	—
"	"	Vrboska	1	—
"	Imotski	Imotski	6	1
"	Knin	Drniš	5	1
Crni prišt	Imotski	Imotski	5	2
Skrlet	Knin	Knin	5	1
"	Split	Doljica	9	5
Srdobolja	Hvar	Jelsa	1	—
"	"	Starigrad	1	—
"	"	Sućuraj	1	1
"	Imotski	Imotski	7	1
"	Kotor	Ercegnovi	8	—
"	"	Risan	2	—
"	"	Spitč	4	—
"	"	Tivat	2	—
"	Split	Split	3	3
"	Supetar	Supetar	1	—
"	Zadar	Biograd	1	—
"	"	Dag	3	1
"	"	Zadar	16	—
Trbušni tif	Dubrovnik	Dubrovnik	1	—
"	Hvar	Jelsa	6	1
"	"	Komiža	1	—
"	"	Vis	1	—
"	Kotor	Ercegnovi	4	—
"	"	Grbalj	1	—
"	"	Krtole	1	—
"	"	Luštica	1	1
"	"	Risan	1	—
"	"	Tivat	2	—
"	Split	K. Lukšić	1	1
"	Supetar	Supetar	2	—
Trahom	Hvar	Starigrad	1	—

*) Ođnose se na vježničke osobe.

ISKAZ

• podjeli krumpira Ost. Litorale za pojedine kotare odnosno općine.

Kotar	Općina	krumpira	
		kvintala	
Zadar	Zadar	6200	—
	Biograd	1300	—
	Boviograd	1000	—
	Nin	1300	—
	Pag	1200	—
	Rab	800	—
	Silba	700	—
Ukupno		13500	—
Benkovac	Benkovac	2700	—
	Kistanje	1600	—
	Obrovac	2400	—
Ukupno		6700	—
Šibenik	Šibenik	5200	—
	Skradin	1600	—
	Zlarin	900	—
	Vodice	500	—
	Tijesno	1300	—
	Ukupno		9500
Knin	Knin	3300	—
	Drnj	3500	—
	Okalj	800	—
Ukupno		7600	—
Šplitt	Splitt	5400	—
	Omiš	650	—
	Krajin	1150	—
	Poljica	1700	—
	Sučurac	320	—
	Lukšić	340	—
	Klis	700	—
	Muč	1450	—
	Solta	510	—
	Trogir	2800	—
Novi kod Trogira	480	—	
Lečevica	1000	—	
Ukupno		16500	—
Hvar	Hvar	640	—
	Bogomolje	240	—
	Starigrad	540	—
	Jelsa	640	—
	Sučuraj	170	—
	Vrboska	440	—
Ukupno		4200	—
Imotski	Imotski	5600	—
	Ukupno		5600
Makarska	Makarska	1900	—
	Ornje Primorje	600	—
	Vrgorac	2000	—
Ukupno		4500	—
Supetar	Supetar	500	—
	Milna	550	—
	Bol	300	—
	Nerežišća	350	—
	Postire	350	—
	Pučić	520	—
	Sutivan	320	—
Selca	610	—	
Ukupno		3500	—
Korčula	Korčula	700	—
	Blafo	1400	—
	Velaluka	730	—
	Lastovo	300	—
	Orebic	350	—
	Kuna	420	—
	Janjina	440	—
Trpanj	250	—	
Ukupno		4600	—
Metković	Metković	1000	—
	Opuzen	1500	—
	Ukupno		2500
Sinj	Sinj	5800	—
	Vrlika	2000	—
Ukupno		7800	—
Kotor	Kotor	650	—
	Buđva	400	—
	Pastrovic	400	—
	Spic	210	—
	Dobrota	150	—
	Krtola	170	—
	Lastva	150	—
	Muo	100	—
	Prčanj	120	—
	Stolj	70	—
	Tivat	180	—
	Grbalj	520	—
	Ercegovi	1350	—
Lušica	170	—	
Perast	200	—	
Risan	660	—	
Ukupno		5500	—
Dubrovnik	Dubrovnik	2300	—
	Šipan	150	—
	Zaton	600	—
	Lopud	70	—
	Rijeka	380	—
	Cavtat	1600	—
	Šiben	1600	—
	Mljet	300	—
	Ston	1000	—
	Ukupno		8000
Zadar	Zadar	13500	—
	Benkovac	6700	—
	Šibenik	9500	—
	Knin	7600	—
	Splitt	16500	—
	Hvar	4200	—
	Imotski	5600	—
	Makarska	4500	—
	Supetar	3500	—
	Korčula	4600	—
	Metković	2500	—
	Sinj	7800	—
	Kotor	5500	—
Dubrovnik	8000	—	
Sveukupno		100000	—

RAZLIČITE VIJESTI

Aprovizacija krumpirom u Hrvatskoj.

Službene Zagrebačke «Narodne Novine» donose ovo saopćenje: «S obzirom na prigovore, koji se u javnosti javljaju protiv prethodno izdanog oredbi, da se kupovne dozvole za krumpir imaju izdavati samo za 25 kg. godišnje po osobi, potrebno je javnost upozoriti, da je ta kvota ustanovljena s obzirom na broj pučanstva zemlje i zalih krumpira, koje se mogu očekivati od ovogodišnjeg priroda. Ova kvota megjutim nije opredjeljena za područje čitave zemlje, jer nijesu ni aprovizacije prilike svuda jednake. Tako valja uzvati, da ta kvota ne može biti dostajna za one krajeve zemlje, gdje je aprovizacija pučanstva i u redovito vrijeme upućena na uvoz gotovo svih vrsti živežnih namirnica. Za takove predjele primjerice (Primorje) ova se kvota svakako mora povisiti, što u istinu i biva.

Na temelju popisa zalih i potrebe krumpira, koji se imaju provesti po banskoj naredbi od 1. listopada 1917. broj 35.722. bit će kr. zemaljska vlada, odio za narodno gospodarstvo, u stanju prosuditi, hoće li i za koliko će biti moguće ustanovljenu kvotu povisiti. Megjutim je potrebno već sada javnost upozoriti, da glasovi o količinama ovogodišnjega priroda krumpira nijesu najpovoljniji, pa je nužno već sada sa krumpirom štedljivo raspolagati.

Smrt talijanskog novinara.

Izdavač i urednik talijanskog lista «Mattino» — Edoardo Scarfoglio — umro je u Napulju ovih dana. Scarfoglio bio se za napetog stanja između Italije i naše monarhije odlučno protivio ratu, te predlagao, da Italija ostane neutralna. Sada, povodom njegove smrti svi mu i najugledniji talijanski listovi posvećuju počasne nekrologe i priznaju mu opravdanost tadanjih njegovih razloga za neutralnost Italije.

Glasovita talijanska spisateljica Matilda Serao bijaše njegova supruga.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izveštaj austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 19. Službeno se javlja: 19. oktobra 1917.

Istočno i arbanaško bojište: Kod austro-ugarskih četa ništa novo. Talijanski bojište: Na tirolskoj i koroškoj fronti došlo je prekjucher i jučer na više mjesta do lokalnih bojeva. Naše su čete iznijele 300 zarobljenika i ratnog alata. Na Soči obična artiljerijska djelatnost.

Poglavica generalnog štaba.

Izveštaj njemačkog glavnog stana.

BERLIN, 19. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 19. oktobra 1917.

Istočno bojište: Artiljerijska bitka na sjevero istoku od Soissons bila je jučer o podne opet u punom jeku; ona od tada bijesni, skoro bez prestatka sa silnim ulaganjem municije. Iz jutra kod Vauxaillona i na večer na svoj fronti do Braye, veliki se francuski odijelci zagoniše radi izvijaja. Neprijatelj bi svagdje uzbijen. U istočnom dijelu Chemin des Dames Francuzi napadoše nanovo po tri puta naše pozicije na sjeveru od Vauclercskog mlina, ali bijahu krvavo odbijeni. Jučer su protivnici izgubili 12 letjelica.

Istočno bojište: Naše su čete osvojile, pod zapovjedništvom generala poručnika Osterffa, u čamcima i na kamenom nasipu, a prešavši preko malog Sunda, zapadni dio otoka Moona. Brzo napredujući bijahu Rusi pregaženi, gdje god su se odupirali. Na podne cijeli je otok bio u našim rukama. Iskranci odijelci mornarice i topovi naših lagja, koji su sa sjevera i juga stupili u akciju, znatno su primijeli brzim uspjesima. Dvije ruske pješadijske pukovnije od ukupno 8000 ljudi, bijahu zarobljene. Dijen je znatan. Na Oeselu i Moona padoše u naše ruke jedan divizijski i tri brigadaska štaba. Naše pomorske snage imale su u vodama oko Moona više okršaja sa neprijateljskim ratnim lagjama. Ruska linijska lagja «Slava» od 13.500 tona, bi zapaljena hicima, zatim je potonula između Moona i susjednog otoka Schildave. U isto vrijeme bi uništen ruski razbijač. Ostali dio neprijateljske flote, uzmiče dalje prema sjeveru.

Na rusko rumunjskoj kopnenoj fronti i na macedonskom bojištu nije bilo osobitih događaja.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Bojna lagja «Slava» rinuta g. 1903. duga m. 121 široka 23 m. tonuće 7.9 m; razmjesta ton. 14.000, pokretna snaga 30.5/40 untrajnog promjera, 12 od 15.2/45 cm. un. prom. 20 od 75 cm. un. prom. 2 spravo za lansiranje torpeda. Oklop: pojasni mm 195, oklop baterija teške artil. mm 254, srednje artil. mm 182 Spremište sadržavaju 1200-2000 tona ugljena.

Sinoćnji izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 20. na večer. U južnom dijelu flandrijske fronte i na sjevero istoku od Soissons, u natoč rjavu vremenu, jak boj vatrom. Na istoku dosad ništa novo.

Njemački napad na Dunkerque.

BERLIN, 20. Wolff Bureau. Dijelovi naših torpednih bojnih snaga napadoše u noći prije 19 oktobra Dunkerque, ispaliliše 250 praskavih granata u lučke naprave i trgju. Jedan je engleski monitor teško oštećen.

Njemačka podmornica potopila englesku oklopljenu krstaricu.

BERLIN, 20. Službeno. Jedna naša podmornica potopila je dana 2 oktobra prema sjevernoj rskoj englesku oklopljenu krstaricu «Drake» od 10.300 tona.

Osvojenje Oesela i vojničke vlasti u Rusiji.

LUGANO, 20. Drema jednoj petrogradskoj vijesti u «Corriere della Sera» glavne vojničke vlasti drže, da je desno krilo ruske zapadne fronte ugrožavano, otkad je Oesel osvojen, radi čega da ga treba povući na novu liniju Reval-Hapsal-Dernau-Navost. I u odsječku na sjevero istoku od Rige trebaće po svoj prilici povući frontu do linije Wenden-Walk. U odsječku Dvinskoga očekuju se nova njemačka preduzeća. Osim toga boje se, da će Zeppelinii udariti na Petrograd, jer da im je Oesel povoljno uporište.

CAREVINSKO VIJEĆE. ZASTUPNIČKA KUĆA.

BEČ, 19. Zastupnička Kuća. Za nastavljenog drugog čitanja privremenog predračuna

Slovenae Korošee istiše požrtvovnost koju su južni Slaveni pokazali dosad na bojištu, te izvjavuje da će klub južnih Slavena glasovati protiv predračuna, da tim izrazi vladi nepovjerenje radi njenog držanja u pitanju o južnim Slavenima.

Štajerski Nijemac Marckhl obara se na slavenske agitacije protiv Nijemaca.

Doljak Glombinski izvjavuje: Doljaci ostaju tvrdi pri programu samostalnosti, ujedinjene poljske države sa vlastitim obelama i lukama; ovo se megjunarodno pitanje može riješiti jedino na jednom svjetskom kongresu. Doljaci su uvjereni, da će grof Czernin uvidjeti, da pravedno rješavanje poljskog pitanja leži u interesu cijele Evrope pa i u pravom interesu monarhije i habsburške dinastije. Govornik podsjeća na rezoluciju poljskog kluba da glasuje za predračun, sa pretpostavkom da će vlada ispuniti obveze prema zemlji.

Slovenae Roškar, zauzimalje se za jednopravnost svih naroda, da tako, pošto bude sklopljen častan mir, pučanstvo svakog stališa i narodnosti, koje iskreno ljubi dinastiju, nagje svoju sreću u zajedničkoj domovini.

Talijanac Faidutti slavi hrabrost vojnika primoraca, u kojima je ukorijenjena živa ljubav za Austriju.

Trest-Pavičić tuži se na progovnistva čeljadi srpske narodnosti u Dalmaciji, Bosni i Hrvatskoj; opisuje prilike zatočenih i interniranih južnih Slavena; govori o nepovoljnom opskrbljavanju južnih slavenskih zemalja hranom; traži udruženje svih južnih slavenskih zemalja u jednu samostalnu državu; predlaže, da se imenuje parlamentarna komisija, koja bi obašla južne slavenske zemlje da konstatuje što se tamo događaja i da se zatim glasuje primjerena odšteta i krivci kazne. (Odobranje).

Naredna sjednica u utornik.

U odboru za predračun.

BEČ, 19. Kraft, njem. pučke stranke, predlaže da ministar izvanjskih posala bude pozvan na rasprave o predračunu, za kojih neka objasni prilike izvanjskih odnosa i pitanje o miru.

Njemački car u Carigradu.

CARIGRAD, 18. Sultan je imenovao Cara Vilima maršalom turske vojske i predao mu je lično odluku i maršalsku sablju.

CARIGRAD, 19. Na južerašnjem svečanom sobetu u palači Dolma-Bagdze Sultan izreče zdravicu, u kojoj je dao oduška uvjerenju, da će skoro savezne hrabre vojske znati da osvjedoče neprijatelja, kako je uzaludno svako dalje proljevanje krvi. Sultan je potsjetio na odnose iskrenog prijateljstva između saveznih država i isprosi je božju obranu za hrabre saveznike koji se bore za trijumf pravednosti. Njemački Car istakao je u odgovoru neprolaznu slavu, koju su turske čete stekle na Galipolju; izrekao je zadovoljstvo što turski narod hoće da se, sa jednakom energijom i pouzdanjem kao i njemački narod, dalje bori do pobjede. Car je spomenuo neiskolebljivu savezničku vjernost četiri savezne države, pa je na kraju rekao: Kad nastupi mir, naši će se narodi, još tvrgje među sobom sklopani borbom i nevoljom, zajednički posvećivati mirnom kulturnom radu.

Car Vilim jutros se odvezao u Čaidir-Paša, da tamo pregleda tabor njemačkih četa. Kad se povratio u Stambul, pregledao je vojni muzej i džamiju S. Sofije, pak je doručkovao u Gadiskoj palači. U 10 s. i po na večer Car se odvezao sa Sultanom na stanicu, gdje su se već nalazili svi carski prinčevi, veliki vezir, svi ministri, austro-ugarski poklisar i bugarski poslanik. Drije nego je voz odjurio, Sultan se srdačno razgovarao sa Carem. Ratni ministar Enver paša i poklisar Haki paša prete Cara do Kučuk-Lekmedže.

Povodanj u Messini.

LUGANO, 20. U Messini povodanj, koji je potrajao cio dan, sasvim poplavio grad i polja. Dutevi i željeznice prekinuti su. Više je stotina zgrada uništeno i obitelji ostalo bez krova. Javljeno je jedanaest mrtvih.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau. Bollettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 19. Si comunica ufficialmente: 19. ottobre 1917.

Teatro della guerra orientale e albanese: Dressede le forze combattenti austro-ungariche, nulla di nuovo.

Teatro della guerra italiano: Sul fronte tirolese e carinziano si venne l'altro ieri e ieri in numerosi punti a combattimenti locali. Le nostre truppe ne riportarono 300 prigionieri e materiale di guerra. Sull'Isonezo la solita azione d'artiglieria.

Il capo dello stato maggiore generale.

Bollettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 19. Il Wolff-Bureau comunica: Grande quartiere generale, 19 ottobre 1917.

Teatro della guerra occidentale: La battaglia d'artiglieria a nord-est di Soissons ieri a mezzogiorno sali nuovamente a somma altezza, e da allora essa infuriò, quasi senza interruzione, con un enorme impiego di munizioni.

La mattina presso Vauxaillon, la sera su tutto il fronte sino a Braye grossi riparti francesi avanzarono in spinte di ricognizione. Il nemico venne dovunque ributtato. Dalla parte orientale delle Chemin des Dames i Francesi attaccarono di nuovo per tre volte le nostre posizioni a nord del molino di Vaucleuc. Essi furono sanguinosamente respinti. Gli avversari perdettero ieri 12 velivoli.

Teatro della guerra orientale.

Sotto il comando del tenente generale Osterff le nostre truppe, in scialuppe e attraverso la diga di pietre, passando il piccolo Sund, conquistarono la riva occidentale dell'isola Moon. Nella rapida avanzata, i Russi dovunque opposero resistenza, furono di corsa abbattuti. Fino al mezzogiorno tutta l'isola era in nostro possesso. Riparti di sbarco della marina ed i cannoni delle nostre navi, entrando in azione da nord e sud, contribuirono essenzialmente al rapido successo. Vennero fatti prigionieri due reggimenti di fanteria russi, forti di 5000 uomini. Il bottino è considerevole. Sulle isole di Oesel e Moon caddero nelle nostre mani gli stadi maggiori di una divisione e di tre brigate. Le nostre navi da guerra ebbero nelle acque di Moon molteplici combattimenti colle navi da guerra nemiche. Il vascello russo «Slava» di 13.500 tonnellate venne incendiato a cannonate, quindi fra Moon e la vicina isola di Schildau colò a picco. Contemporaneamente venne distrutta una controspediniere russa. Il resto della flotta nemica trovasi in ritirata, verso nord.

Sul fronte continentale russo-rumeno e sul fronte macedone nessun avvenimento particolare.

La situazione militare in Russia.

LUGANO, 19. Secondo una relazione da Pietroburgo al «Corriere della Sera» le autorità militari dirigenti, in seguito alla presa dell'isola di Oesel, considerano minacciata l'ala destra del fronte occidentale, russo, per cui dovranno ritirarlo sulla nuova linea: Reval, Hapsal, Dernau, Nawast. Anche il settore a nord-est di Riga dovrà probabilmente venir ritirato fino alla linea Wenden-Walk. Nel settore di Dünaburg vengono attese nuove operazioni germaniche; temesi inoltre la comparsa di Zeppelin sopra Pietroburgo, essendo Oesel una base propizia.

Nubifragio a Messina.

LUGANO, 19. A Messina vi fu un nubifragio che durò tutta la giornata. La città ed i campi sono completamente allagati, il movimento delle strade e delle ferrovie è interrotto, crollarono centinaia di edifici, e centinaia di famiglie rimasero senza tetto. Fino ad ora furono annunciati undici morti.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik. Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

Molimo naše pretplatnike u Zadru, da izvole otpremiti ili na brzu ruku ili poštom Uredu «Objavitelja dalmatinskoga» - Zadar, pretplatu za tekuću godinu 1917.

Uprava lista.

S'invittano i nostri abbonati in Zara a voler rimettere a mezzo vaglia postale o in via breve, all'ufficio dell'Avvisatore dalmato Zara, l'abbonamento pro anno corrente 1917.

L'Amministrazione.

JAVNA ZAHVALA

Ganuti dokazima tolike sućuti u našoj nesreći zahvaljujemo svima prijateljima i znalcima koji su nam u teškim danima bolesti i smrti naše ljubljene

Ade

bili od pomoći i utjehe. Neka je svima naša najdublja i sudačna hvala za izraze iskrena žalovanja, kao i za posljednju počast iskazanu nezaboravni nam pokojnici šiljanjem cvijeća, dobrotvornim prinosima i prisustvovanjem sprovodu.

Osobito nam harnošču sjećat ćemo se velečasnih i mnogo poštovanih svećenika, koji su dobrohotno otprtili na vječni počinak mrtve ostanke i odslužili Svete Mise za ispokojenje duše naše dobre pokojnice, kao i onih plemenitih obitelji, koje su u istu bogoljubnu svrhu namijenile svoje prinose.

Šibenik, 16 oktobra 1917.

Obitelji Prof. Antuna Bradanović i Ant. Bontempo.

RINGRAZIAMENTO.

Commosi di tante prove di partecipazione al nostro lutto, ringraziamo tutti gli amici e conoscenti, che ci furono di aiuto e conforto nei tristissimi giorni della malattia e della morte della nostra amata

Ada.

In particolare esprimiamo la nostra più profonda e cordiale riconoscenza a quanti presero parte ai funerali, inviarono fiori, ci rivolsero espressioni affettuose di condoglianza, largirono oblazioni, ed onorarono la sua benedetta memoria in altre guise.

Con speciale gratitudine ricordiamo a molte Reverendi Religiosi che ne accompagnarono la salma e quelli che celebrarono delle Messe in suffragio.

Sebenico, 16 ottobre 1917.

Famiglie prof. Antonio Bradanović e Antonio Bontempo.

Stari kotorski arhiv u Zadru.

(Nastavak).

84. Niz isprava o imovini, prihodima i rashodima samostana Sv. Frana u Kotoru, ukinutog XVIII. vijeka — Svezak 1 (br. 205).
85. Kovčezic, u kojemu se čuvaju razne pergamentne, isprave i rukopisi, iz XIV., XV., XVI., XVII. i XVIII. vijeka. — Pregledao sam sve ove pergamentne, isprave i rukopise i učinio potrebite bilješke u posebnom popisu, koji niže objelodanjujem, jer je vrijedno, da se znade, što se nalazi u ovom kovčezicu.
86. Skup spisa oštećenih od vlage i izgrizelih od grizica iz dobe mletačke i francuske. — Sveska 2. (br. 207 i 208).
87. Skup spisa oštećenih, kako gore pod br. 86., iz francuske dobe — Svezak 1 (br. 209).
- Prva austrijska vladavina.**
88. Niz spisa c. k. glavnog gragjanskog i vojničkog zapodjedništva austrijske Albanije od god. 1798 do 1804 — Svezak 1 (br. 210).

89. Niz spisa vojničkog zapovjednika u Rosama (Dorto-Rose) od god. 1797, 1798 i 1799 — Svezak 1. (br. 211).
90. Niz spisa istog vojnog zapovjednika u Rosama od god. 1800 do 1705 — Svezak 1 (br. 212).
- Francuska vladavina.**
91. Niz spisa carskog ruskog kapetana u Rosama (Dorto-Rose) od god. 1806 i 1807 — Svezak 1 (br. 213).
92. Niz spisa kraljevskog franc. lučkog kapetana u Rosama od god. 1808 do 1813 — Sveska 6 (br. 214, 215, 216, 217, 218 i 219). Ovim svescima pridružen je i 7. svezak, br. 220, u kojemu su spisi lučkog kapetana u Rosama od g. 1814 do god. 1817 (druga austrijska vladavina).
93. Spisi kraljevskog upravnika («Administratore») dvaju pokrajina: Dubrovnika i Boke Kotorske, od god. 1808 — Sveska 4 (br. 1 sveska 221: spisi od br. 1 do br. 250; — br. 2 sveska 222: spisi od br. 251 do br. 500; — br. 3 sveska 223: spisi od br. 501 do br.

- 800 i br. 4 sveska 224: spisi od br. 801 do br. 1211).
94. Spisi kralj. upravnika dvaju pokrajina: Dubrovnika i Boke Kotorske od god. 1809 — Sveska 6 (br. 1 sveska 225: spisi od br. 1 do 250; — br. 2 sveska 226: spisi od br. 251 do br. 500; — br. 3 sveska 227: spisi od br. 501 do br. 750; — br. 4 svez. 228: spisi od br. 751 do br. 1000; — br. 5 sveska 229: spisi od br. 1001 do br. 1300; — br. 6 sveska 230: spisi od br. 1301 do br. 1679).
95. Spisi kralj. upravnika istih dvaju pokrajina, kako gore od g. 1810 — Sveska 4 — (br. 1 sveska 231: spisi od br. 1 do 250; br. 2 sveska 232: spisi od br. 251 do 500; — br. 3 sveska 233: spisi od br. 501 do br. 750; — br. 4 sveska 234: spisi od br. 751 do br. 972).
96. Spisi kraljevske glavne delegacije pokrajine Boke Kotorske od g. 1807 — Sveska 4 (br. 1 sveska 235: spisi od br. 1 do br. 100; — br. 2 sveska 236: spisi od br. 101 do br. 300; — br. 3 svez. 247: spisi od br. 301 do br. 700; — br. 4 sveska 238: spisi od br. 701 do br. 1818).

97. Spisi kralj. glavne delegacije, kako gore pod br. 96, od g. 1808 — Sveska 5 (br. 1 sveska 239: spisi od br. 1 do br. 200; br. 2 sveska 240: spisi od br. 101 do br. 500; br. 3 sveska 241: spisi od br. 501 do br. 800; — br. 4 sveska 242: spisi od br. 801 do br. 1100; i br. 5 sveska 243: spisi od br. 1101 do br. 3057).
98. Spisi kralj. glavne delegacije, kako gore, od god. 1809 — Sveska 7 (br. 1 sveska 244: spisi od br. 1 do br. 400; — br. 2 sveska 245: spisi od br. 401 do br. 1000; br. 3 sveska 246: spisi od br. 1001 do br. 1800; — br. 4 sveska 247: spisi od br. 1801 do br. 2500; — br. 5 sveska 248: spisi od br. 2501 do br. 3200; br. 6 sveska 249: spisi od br. 3201 do br. 4000; — br. 7 sveska 250: spisi od br. 4001 do br. 4898).
99. Spisi kralj. delegacije, kao gore, od god. 1810 — Sveska 12 (br. svezaka 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261 i 262).
100. Spisi kralj. delegacije, kako gore, od god. 1811 — Sveska 8 (br. svezaka 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269 i 270). (Slijedi).

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE



Jadranska banka

podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3³/₄ kamata.



Najmilija je

uspomena pokojniká

njihova slika povećana.

Povećavanje i umjetničko izvedenje fotografija u svakoj veličini po umjerene cijene i jamstvom za vjernu sličnost preuzimlje

crtarski i umjetnički zavod

Ferd. Ludw. Chamrada
Beč, XV.,
Wurmsergasse 43, Abt. 1.

Cjenik se šalje na zahtjev.

Zastupanje tvrtke za Zadar i okolicu:
T. Horejs & Comp., Zadar.



Fratelli Mandel & Mipote

BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4¹/₂ del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4¹/₂ o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4¹/₂%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con iscasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Ratni invalid se traži za općinskog redara u općini u Obrovcu, koji će vršiti i službu ovrhovoditelja. Uvjeti: sposoban za hodanje, poznavanje hrvatskog jezika u govoru i u pismu. *Beriva*: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službene odijelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid se traži kao nadglednik za imanje kod Knina. Prednost imaju praktični vinogradari i oženjeni. Ima stan u naravi, a platu po pogodbi. Prijave: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid Ratni invalid traže se za trgovačkog pomoćnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovačkog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješt u svojoj struci. Zahtjevi plate i ponude „Pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.

Šode kauštike u bačvama od okolo 400 kg. prodaje uz najniže dnevne cijene tvrdka

Marcello Pattiera
Zadar
Brzojavni: PATTIERA - Zadar.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamaćuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 5 do 15 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 20—25 h. — Felđpost 1000 komada Kr. 5—6. — Cigaretnog papira: «Riz Abadije» I. 60/100 Kr. 10.50, II. 100/100 Kr. 8.50. «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 8.80. — Fotografiskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Smalliranih tablica za groblje sa i bez fotografije

== za dućane i za urede. ==

Električna Baterija Kr. 1.40 komplet Kr. 3.90. Disači stroj «Meteor» Kr. 480 takogjer hrv. pismom. Pečata od gume i mjedi.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73x50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6^m/_m po kg. Kr. 7, 8, 9, sa gvozdnom žicom 3^m/_m kg. K. 7.80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

God. ...

Cijena Kr. 12.—; Na polugodiš...

Česar ...

TRETI su poglavni vojni opun stigao je u dočekalo v dan svog pohagajajuć 1916 godine iz rata spa skupine na prigodom oduševljeni di Fiemme, voga iznov dam Općin višim predj mečavi, jer dieti junak kovali a sa tamo obasa uspomenu koje su ud da se prog u jednom čekao da s koje porad odregjeno di Doce, k Narod je s

Zagor

Izvjestaj BEČ, 22. okt. Doga Dana skih snaga preduzeše unište prot nije se vidj se naša flo obale. Napad mornice progioše spaljena hi tjelica uspi lijanke po doglega na razbijaj os tik njega. tile su se r

BEČ, 22. dana 11 ok vještaj kaž topljeno 11 drugih, čiji Dapre rata, austro naznačenog carska nje nicu izgubi

Napred

Izvjest BERLIN Veliki Istoč Nijem gdje su iskrcali, pa pristaništa teme predu

BERLIN Veliki Istoč Na oto istočne ob trašnjost; nika. Zapre otoka Moor Ruske prodor; on podrtine »S